

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ
ሪፐብሊክ**

**በጤና ጥበቃ ሚኒስቴር
የአርማወር ሀንሰን የምርምር ኢንስቲትዩት
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
ኦዲት ሪፖርት**

መጋቢት /2015
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

በጤና ጥበቃ ሚኒስቴር

የአርማወር ሀንሰን የምርምር ኢንስቲትዩት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የአርማወር ሀንሰን የምርምር ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የአርማወር ሀንሰን የምርምር ኢንስቲትዩት ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

ኦዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና ኦዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጁ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤

- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል፡፡

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የአርማወር ሀንሰን የምርምር ኢንስቲትዩት ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የኢትዮጵያ ሕብረተሰብ ጤና ኢንስቲትዩት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

- ☛ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

ለኦዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የአርማወር ሀንሰን የምርምር ኢንስቲትዩት 2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ኦዲት ሲደረግ፡-

1. በሂሳብ መግለጫ ላይ በሂሳብ መደብ 5054 የሚታየው ብር 71,845.71 ማስረጃው ባለመቅረቡ ከመቼ ጀምሮ እና ለማን እንደሚከፈል የማይታወቅ ሂሳብ መሆኑ ፤

ከላይ በተራ ቁጥር 1 ከተገለጸው በስተቀር የሆስፒታሉ የሂሳብ ሪፖርቶች ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም የተመለከተውን የፋይናንስ አቋም እና የበጀት ዓመቱን የሥራ እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት ትክክለኛውን ገጽታ ያሳያሉ፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

- 1.1 ከቶታል ኢነርጂስ ማርኬቲንግ ኢትዮጵያ ኃ.የተ.የግል ማህበር በቀረበ የነዳጅ መጠየቂያ መሰረት ታርጋ ቁጥር ሳይገለጽ ነጻ (ፍሪ) በሚል የነዳጅ ክፍያ ብር 33,199.38 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤ ስድስት (6) የኢንስቲትዩቱ ተሽከርካሪዎች በመስክ ስራ ላይ መሆናቸው

እየታወቀ በኩሯን ከቶታል ኢነርጂስ ማርኬቲንግ ኢትድያ ኃ.የተ.የግል
ማህበር ቀድተዋል ተብሎ ብር 51,972.98 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤

II የሕጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Issues)

- ከሶስት ሰራተኞች ተቀናሽ ያልተደረገ የስራ ግብር ብር 1,577.89 መኖሩ፤
- በድምሩ ብር 43,041.86 በጊዜ ገደብ ውስጥ ያልተሰበሰበ የተሰብሳቢ ሂሳብ መኖሩ፤

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

- አራት ተሽከርካሪዎች (የታርጋ ኮድ 5-003፤ የታርጋ ኮድ 5-022፤ የታርጋ ቁጥር 5-004 እና የታርጋ ቁጥር 5-008)፤ ሰባት የሞተር ሳይክል (ታርጋ ቁጥር 4-1541 ታርጋ ቁጥር 4-1539 ፤ታርጋ ቁጥር 4,1062፤ ታርጋ ቁጥር 4-1052፤ ታርጋ ቁጥር 4-1063 እና ታርጋ ቁጥር 4-1064,5-001) በብልሽት ለረጅም ዓመት በግቢው ውስጥ የቆሙ እና ለፀሐይ ለአቧራ እና ለዝናብ በሜዳ ላይ ተጋልጠው የሚገኙ መሆኑ፤
- አስራ አምስት (15) ተሽከርካሪዎች የህይወት ታሪክ ምዝገባ/ማህደር/ ያልተከፈተላቸው መሆኑ፤
- ለኢንስቲትዩቱ ተሽከርካሪዎች በኩሯን ለሚቀዳ ነዳጅ ከኢንስቲትዩቱ ተሽከርካሪዎች ውጪ እንዳይቀዳ የሚያደርግ የውስጥ ቁጥጥር ስርዓት አለመኖሩ በንብረት ኦዲት ወቅት ለማወቅ ተችሏል፡፡
- ከሳንታ ማሪያ ህንጻ ኮንስትራክሽን ለሚገነባው የምርምር፤ የላብራቶሪ እና የአስተዳደር አገልግሎቶች የሚሰጥበት የባለዘጠኝ ወለሎች ዘመናዊ ህንጻ ክፍያው በሐርማወር ሀንስን በኩል እየተፈጸመ ምዝገባ ሲከናወን የነበረው አሁን ግን ክፍያው በጤና ሚኒስቴር በኩል እየተፈጸመ ምዝገባ የሚከናወን በመሆኑ የሂሳቡ ክፍያና ምዝገባ በጤና ጥበቃ ሚኒስቴር በኩል እንዲከናወን

ኦዲት ሪፖርት

በመሆኑ ቀደም ሲል በሐርማወር ሐንሰን በኩል ክፍያና ምዝገባ ሲከናወን በቅድሚያ ክፍያ ብር 102,637,449.04 እና በተከፋይ ሂሳብ ብር 11,250,078.40 ተይዘው የነበሩት ከወጪ ቀሪ ሂሳቦች ተዘግቶ ወደ ጤና ሚኒስቴር እንዲተላለፍ የነበረበት በመሆኑ የኦዲት አስተያየት ቢሰጥም በአሁን የሂሳብ ሪፖርት ላይ በሂሳብ መደብ 4251 የሚታይ ከአንድ አመት (1) በላይ የቆየ መሆኑ፡

በኦዲት ወቅት ታውቋል

የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት

መጋቢት 2015 ዓ.ም